

ראש חדש אלול בא לעולם, חדש הרחמים והסליחות. על מטה לבנה שכב בעלי-אבינו ועיניו הכחולות הבהיקו, שערות לבנות נוצצו בזקנו. הוא התפלל שחרית, לא נע ולא זע, אלא הביט כלפי שמיא ושר. מעולם לא נאמרה התפלה ביסורי גוף ונפש גדולים כל-כך ובהתלהבות אש. שלש שעות ארכה התפלה ומשסיים הכל עצם עיניו ונרדם לנצח.

בעלי הרב אברהם בנציון בורנשטיין זצ"ל הובא למנוחה אחרונה לירושלים. רבנים ביניהם מוריו, ישיבות על תלמידיהם, עמך מכל שדרות הצבור ומכל עדות ישראל ושבטיו צעדו אחר מטתו. לכלם שמש כרע, כאב וכרב. בן ארבעים וארבע היה בעת שעלתה נשמתו הטהורה השמימה והוא במלוא כחו ומרצו, כמה תוכניות רקם, כמה חלומות ארג עד הרגע האחרון. בעודו מתיסר יסורי תופת ונאכל באש כאביו הוא כתב את ספרו זה. משנאלץ להפסיק ממשנתו התאונן אבינו: „כמה חבל על ימים אלה העוברים לריק ללא לימוד!“.

לפני מותו אמר: „כל אכל תתעב נפשם ויגיעו עד שערי מות“.

בן מ"ד היה כשהלך לעלמא דקשוט וכמה הספיק לעשות בחייו.

בשנת תרע"ט נולד בפולין לאביו האדמ"ר, הרה"ג הרב שבת שליש"א, נכד לאדמו"ר הרב מנדלה מקוצק, הרבי מרדומסק בעל „תפארת שלמה“, הרב אברהם בורנשטיין מסוכטשוב בעל „אבני נזר“ ו„אגלי טל“, אשר על שמו הוא נקרא. הוא בעל תפארת יוחסין דורות על דורות וכלם שמשו בקדש עד לש"ך, לבעל „חות דעת“ והחכם צבי ועוד מרגליות ואבני חן בכתרו של עם ישראל.

בגיל שנתים ידע כבר קרוא וכתוב ובגיל חמש דרכו רגליו על אדמת הקדש. נפשו היתה קשורה בארץ ישראל בדמו ובנשמתו. הוא לחם פשוטו כמשמעו למען גאולתה, והנה מובאה משיריו.

„ואתה אנא בשממה אל תזניחנו
אמור לאחיך כי יחושו במהרה אלינו
ויגאלונו מהשביה הכפולה בה אנו סגורים
משבי השממה ומשבי בעלינו האכזרים.
אז נשוב לגדול ולרבות כלפנים

ומשמננו הטוב נצהיל כל פנים,
 כי חוק עולם הוא אשר לא ישנה
 רק בן אמיתי ישמור, יסבול ויבנה."

הוא קיבל סמיכות לרבנות מגאוני הדור ביניהם: הרה"ג הרב דוב בעריש ווידענפעלד ואב"ד דק"ק טשעבין, הרב שלמה דוד כהנא ואב"ד ורשא, שהיה מורו ורבו בעיר העתיקה בירושלים. בין השאר כתב הרב עליו: „לרא"י, בחיר תלמידי הישיבה להוראה בעיר העתיקה, הבחור הנעלה והמצוין חריף ובקי, הרב אברהם בן ציון בהרב הג' שבתי בורנשטיין נ"י איך ששקד על התורה ומצא כדי מדתו בגמרא בסברא ובהעמקה וחריפות וחפץ ה' בזכות אבותיו גאוני וצדיקי פולין הצליח בידו לשחות בעמקי ים התלמוד ופוסקים ולהעלות מרגניתא טבא בפלפולי דאוריתא בשכל צח וישר ולאסוקי שמעתא כדת והלכה בהצטיינות של בקיאות נפלאה בעניני או"ה. לכן הנני בחביבות לסמוך ידי עליו ולעטרו בסמיכות חכמים והתרת הוראה להורות ולדון כדת של תורה ונוצר תאנה יאכל פריה להתעביד לרב מובהק וגברא רבא בישראל".

הוא קיבל סמיכה מאת הרה"ג יהושע מנחם אהרנבורג שכתב עליו שהוא כאחד הרבנים הגדולים בישראל על כן כל מן דנן סמוכי לנא יורה יורה ידין" ומאת הרה"ג הרב ראובן כץ זצ"ל, שהוסיף על ידיעותיו בידיעה „יורה יורה ידין ידין" גם שהוא „ישר ובעל מדות נעלות".

הוא שקד על התורה יומם ולילה ולמד ולימד גמרא ופוסקים. בשעות הקטנות של הלילה בעלי אהב לשבת בין עצים מתחת לכפת השמים הזרועה כוכבים ופנס מאיר את שלחנו וללמוד כשקול ניגונו המתוק והעצור משתפך בדמי הלילה. כך חש הוא קרבה לרבש"ע. את ידו לא משך גם ממדעים כלליים. דבר, קרא וכתב בחמש שפות והשתלם במדעי הטבע, בגאוגרפיה וחקלאות וברגל סייר לארכה ולרחבה של הארץ.

בטיוליו היה נעצר לפרקים, מורה על ציפור או על גבעול ומסביר פרטי פרטים ופתאם מקבלים הדברים משמעות אחרת. הוא ידע לרתק את שומעיו ללא מליצות, בלשון בהירה ומושכת, בפלפולי גמרא ובעניני דיומא. אישי קרב אליו יהודים מכל העדות והחוגים. מעולם לא היתה הדלת נעולה. ביום ובלילה באו אנשים מי בשאלה הלכתית, מי לשיח צרת לבו, מי לבקש עזרה או עני שהגיע לסעוד את לבו. שד"רים, קבצנים, חיילים בחצות היום או הלילה באו ונענו. בחיוך קורן, בהקשבה מלאה ובנכונות. אנשי השומר הצעיר, חברי קיבוצים ישבו יחד עמו והתהממו באשה של אהבתו ותורתו. באו יהודים פשוטים, „עמד" לספר ולבקש והוא רץ לאדמו"רים, למוסדות ולאישים,

כדי לעזור. הוא שלח המלצות ומביתו נתן. פרוטותיו האחרונות
 היה נותן עבור צדקה. אחד ממנהגיו היה לתת ערב פסח בקבוק
 יין, שלש מצות שמורות ומטבע לכל עני. אדם שבא קיבל את
 מיטתו לשינה, ואם צר היה המקום בבית, היה מלין על חשבונו
 במלון השכן. הוא שרת את אורחיו ממש באמרו: „זכיה באה
 לידי ולא אקיימנה?”

השפעתו היתה הרחק מעבר למושבה. כמה מאות משפחות
 נצלו על ידו מהרס. שעות היו יושבים בבית הבעל והאשה
 והצעקות בין בני הזוג היו בוקעות מעבר לקירות בביל שפות:
 עברית, צרפתית, ערבית, אידיש, אנגלית וגרמנית ואח"כ נשמע
 קולו העמוק והמרגיע בשפתם של בני הזוג ושוב חוזר חלילה
 עד שנשתררה דממה. השלום היה נכרת בתקיעת כף ובהסכם
 של כבוד עליו חתמו הצדדים לא פעם בטביעת אצבע, אבל ביראת
 קדש. בין ההסכמים שנחתמו מוצאים אנו: כמה כוסות יין מותר
 לשתות, הבטחה שלא להכות את האשה, הצהרה שלא לקלל את
 החותנת וכיוצ"ב. כשהיה רואה אח"כ את הזוגות הללו הולכים
 ברחוב מאושרים לא היה קץ לשמחתו. כשהריב נבע בשל כסף,
 היה הוא מוציא מכיסו הלואות עד „לכשירחיב” והכל שב על
 מקומו בשלום. היו מקרים בהם לא היה כסף לבני הזוג לערוך
 חופה וקידושין והוא תרם מכספו, כאותו צעיר שבא מלווה
 שוטרים וכבול באזיקים לענווד טבעת לזוגתו והוא רץ לאסוף מנלן,
 קנה ממתקים ויין. בני ישמעאל, שהכירוהו הוקירוהו מאד. כאותו
 מוכר הנפט הערבי שקנה את החמץ, עבור פדיון בכורות בהמה
 וכיוצ"ב, שהיה קורא לו „רבי” או „חכם” ובעלי הרב פנה אליו
 בשם „כבודו”.

הוא דבר בכבוד אל כל אחד בלשון „כבודו”, גם לצעירים
 שזה עתה הצמיחו שפם. פעוטות הגן וילדים תמיד זכו לשלום
 רחב ולצחוק והם היו עוברים כמה וכמה פעמים על פניו, כדי
 לזכות ב„שלום” נוסף. לכל אדם הקדים שלום במאור פנים. את
 מאור הפנים, האהבה והכבוד שחלק כלפי כל הבריות לא ישכחו
 לעולם.

כשבאנו לגור בשכון ותיקים שליד נתניה, מצא בעלי מנין
 תלמידים הלומדים בבית הכנסת. הוא קיבל לידינו את ניהול בית
 הספר ובמרץ רב לבדו, הוא בנה את בית הספר: בנינים, גינה,
 אולם התעמלות עם ציוד מודרני, ספריה וכתות א' עד ח' מקבילות
 כשמספר התלמידים למעלה משלש מאות. הוא בנה בי"ס משגשג.
 בשנים אלה אמר: „אני רוכב על חמשה סוסים: מנהל, מורה,
 מזכיר, שמש ורב”. כך במו ידיו, הוא עבד לבדו. לביה"ס קרא
 בשם שח"ל. בזכותו, החינוך הדתי במקום של העולים החדשים
 מצפון אפריקה ניצל. עבור רבנותו במקום קיבל תשלום סמלי.
 שם בעלי פסק בשאלות הלכתיות ואישיות והרביץ תורה ברבים.

כשהוזמן לכהן כרב בבנימינה ונשאל מדוע הוא הולך לשם השיב: „ואם לא אלך, מי ילך לשם? צעיר אני ואוכל לפעול רבות” ואומנם משבא למקום הוא התקין ערוב, נסגרו בתי נחירה לחזירים עוד לפני שנחקק החוק הארצי, בתי עסק נסגרו בימי שבת ומועד תחת פיקוחו המתמיד. הוא הרביץ תורה בין יהודים במושבה ובשכונים לשם כתת את רגליו. הכשרות נשמרה בחנויות. אנשים באו לרב. החלו למלא את בית הכנסת בשבתות וחגים וכמו כן באו אנשים שמעולם לא הציגו כף רגלם שם. האוירה נשתנתה. הוא גייר נשים גויות לבעלים יהודים וילדיהם. חבר ספרים: „רסיסי טל על התורה” ו„רסיסי טל על המסורה”. וספר זה על „תקופות השנה”, שנכתב בהיותו על ערש דוי.

פרק מיוחד בפני עצמו הוא תפלתו. כשהיה עומד בקיטל לבן ומעוטף בטלית עטורת כסף, ספר תורה בידיו ופניו פני מלאך עם עיני תכלת, גבוה משכמו ומעלה. קולו הרם הדהד בחדר, כל מלה מכה בסלע, ברורה וחותכת, בעברית כשהאותיות ח' וע' מודגשות נוסח יהודי ספרד ובמנגינה עצובה ונוגה. או בסובבו את הבמה נדמה היה למלך. התלהבותו הדביקה את הקהל, ששר יחד עמו, נע יחד אתו באמרו „מן המיצר קראתי יה”. אשרי מי שראוהו בשמחת תורה, כשהוא שר ומלהיב את הקהל הנענה לעומתו בשירי חסידים ובשירי עדות אותם הוא למד בעיר העתיקה ואותם שר ליד השלחן בשבת.

בשבת, שבוע לפני פטירתו ישב עמנו אורח, בעלי בקושי התישב ליד השלחן, שלא על מנת לאכל או לשתות, הוא לזה כבר לא היה מסוגל, אלא כדי לכבד את האורח. כלנו ישבנו מסביב והוא החל לשיר ובפעם הראשונה ראינו אותו בוכה ודמעות גדולות זלגו מעיניו, והוא שר: „צמאה לך נפשי, כמה לך בשירי. בארץ ציה ועיף בלי מים כן בקדש חזיתיך לראות עזך וכבודך”.

תקצר היריעה מלספר הכל. הבאנו פרטים זעיר פה וזעיר שם ונסינו לגלות משהו מאשיותו המהפכנית. בספר זה הוא כתב את ההלכות והמנהגים השייכים לכל תקופה וחג ושבת בלשון של ימינו, מתומצתת, בהירה ופשוטה וכן הביע מקצת מן השקפותיו עליהם. יהי ספר זה מצבת זכרון למחברו, איש קצר ימים ורב פעלים, הרב אברהם בנציון בורנשטיין זצ”ל.

בעלי הצדיק לויתיק במשך כל ימי חייו והאזנתי לאמרי נועם פיד, בטחוני בה' שכלנו נמשיך בדרך התורה שהיתה מנגינת חייו.

ת. נ. צ. ב. ה.